

KOMUNIKAT KOMISJI

Piąta zmiana tymczasowych ram środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19 oraz zmiana załącznika do komunikatu Komisji do państw członkowskich w sprawie zastosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych

(2021/C 34/06)

1. WPROWADZENIE

1. W dniu 19 marca 2020 r. Komisja przyjęła komunikat „Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19”⁽¹⁾ (dalej „tymczasowe ramy”). W dniu 3 kwietnia 2020 r. po raz pierwszy przyjęła zmiany tego komunikatu, aby umożliwić pomoc, która mogłaby przyspieszyć badania nad produktami służącymi zwalczaniu pandemii COVID-19 oraz ich testowanie i produkcję, a także aby chronić miejsca pracy i w większym stopniu wspomóc gospodarkę podczas obecnego kryzysu⁽²⁾. W dniu 8 maja 2020 r. przyjęła drugie zmiany, aby jeszcze bardziej ułatwić przedsiębiorstwom dotkniętym kryzysem dostęp do kapitału i płynności⁽³⁾. W dniu 29 czerwca 2020 r. przyjęła trzecie zmiany, aby dalej wspierać mikroprzedsiębiorstwa, małe przedsiębiorstwa i start-up’y oraz aby pobudzić inwestycje prywatne⁽⁴⁾. W dniu 13 października 2020 r. przyjęła czwarte zmiany, aby przedłużyć okres stosowania tymczasowych ram prawnych oraz umożliwić pomoc obejmującą niepokryte koszty stałe przedsiębiorstw dotkniętych kryzysem⁽⁵⁾.
2. Celem tymczasowych ram prawnych jest zapewnienie odpowiedniej równowagi między pozytywnymi skutkami środków pomocy, jakie wynikają ze wspierania przedsiębiorstw za ich pomocą, a ewentualnymi negatywnymi skutkami dla konkurencji i wymiany handlowej na rynku wewnętrznym. Unijna kontrola pomocy państwa stosowana w ukierunkowany i proporcjonalny sposób służy temu, aby krajowe środki wsparcia skutecznie pomagały zainteresowanym przedsiębiorstwom w czasie pandemii COVID-19, przy równoczesnym ograniczeniu nadmiernych zakłóceń na rynku wewnętrznym, utrzymaniu integralności tego rynku i zapewnieniu równych warunków działania. Dzięki temu można podtrzymać ciągłość działalności gospodarczej podczas pandemii COVID-19 i zapewnić gospodarce silny fundament do podźwignięcia się z kryzysu, nie tracąc z oczu znaczenia, jakie ma przeprowadzenie zielonej i cyfrowej transformacji, zgodnie z prawem Unii i jej celami.
3. Celem niniejszego komunikatu jest przedłużenie okresu obowiązywania środków określonych w tymczasowych ramach do dnia 31 grudnia 2021 r.; dostosowanie pułapów pomocy w przypadku niektórych środków, aby zaradzić przedłużającym się skutkom gospodarczym trwającego kryzysu oraz doprecyzowanie i zmiana warunków dotyczących pewnych tymczasowych środków pomocy państwa, które w kontekście pandemii COVID-19 Komisja uznaje za zgodne z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Celem niniejszego komunikatu jest także zmiana listy państw o ryzyku zbywalnym zawartej w załączniku do komunikatu Komisji do państw członkowskich w sprawie zastosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych („komunikat w sprawie krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych”)⁽⁶⁾.
4. Po pierwsze, Komisja przypomina, że tymczasowe ramy miały wygasnąć w dniu 30 czerwca 2021 r., z wyjątkiem sekcji 3.11, która miała wygasnąć w dniu 30 września 2021 r. W tymczasowych ramach przewidziano także, że Komisja, kierując się ważnymi względami ekonomicznymi lub z zakresu polityki konkurencji, dokona przeglądu ram przed 30 czerwca 2021 r.
5. W związku z tym Komisja oceniła, czy nadal istnieje zapotrzebowanie na pomoc udzielaną na podstawie tymczasowych ram, aby podjąć decyzję, czy konieczne jest ich utrzymanie po dniu 30 czerwca 2021 r. W szczególności Komisja uwzględniła następujące czynniki: z jednej strony, rozwój sytuacji gospodarczej w wyjątkowych okolicznościach spowodowanych pandemią COVID-19; z drugiej strony, adekwatność tymczasowych ram jako instrumentu, który pomaga zapewnić skuteczność pomocy w postaci krajowych środków wsparcia dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami pandemii COVID-19 w czasie jej trwania, przy równoczesnym ograniczeniu nadmiernych zakłóceń na rynku wewnętrznym i zapewnieniu równych warunków działania.

⁽¹⁾ Komunikat Komisji z dnia 19 marca 2020 r., C(2020) 1863 (Dz.U. C 0911 z 20.3.2020, s. 1).

⁽²⁾ Komunikat Komisji z dnia 3 kwietnia 2020 r., C(2020) 2215 (Dz.U. C 112I z 4.4.2020, s. 1).

⁽³⁾ Komunikat Komisji z dnia 8 maja 2020 r., C(2020) 3156 (Dz.U. C 164 z 13.5.2020, s. 3).

⁽⁴⁾ Komunikat Komisji z dnia 29 czerwca 2020 r., C(2020) 4509 (Dz.U. C 218 z 2.7.2020, s. 3).

⁽⁵⁾ Komunikat Komisji z dnia 13 października 2020 r., C(2020) 7127 (Dz.U. C 340 I z 13.10.2020, s. 1).

⁽⁶⁾ Dz.U. C 392 z 19.12.2012, s. 1.

6. Zgodnie z prognozą gospodarczą z jesieni 2020 r. ⁽⁷⁾ oczekuje się, że wprowadzenie nowych lub zaostrezenie istniejących środków ograniczających mających na celu powstrzymanie rozprzestrzeniania się wirusa („drugiej fali”) spowolni działalność gospodarczą i zagrozi sytuacji wielu małych przedsiębiorstw w najbardziej dotkniętych sektorach. Zgodnie z prognozami PKB UE miało się skurczyć w 2020 r. o około 7,5 %, a następnie wzrosnąć o 4 % w 2021 r. (czyli o mniej niż przewidywano wcześniej) i o 3 % w 2022 r. Oznacza to, że spodziewane ożywienie gospodarcze zostaje wstrzymane, jako że poziom produkcji gospodarki europejskiej w 2022 r. będzie daleki od poziomu sprzed pandemii.
7. Państwa członkowskie w dużej mierze wykorzystały możliwości przewidziane w tymczasowych ramach, które są instrumentem przeciwdziałania gospodarczym skutkom pandemii COVID-19. W dniu 7 grudnia 2020 r. Komisja przesłała państwom członkowskim kwestionariusz dotyczący wpływu i skuteczności tymczasowych ram. Zgromadzone przez Komisję informacje wskazują, że ramy te stanowią użyteczny dodatkowy instrument wspierania gospodarki w czasie kryzysu.
8. Biorąc pod uwagę, że tymczasowe ramy okazały się przydatne jako instrument przeciwdziałania gospodarczym skutkom pandemii, Komisja uważa, że w celu zapewnienia skuteczności pomocy w postaci krajowych środków wsparcia dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami pandemii w czasie jej trwania, ale także w celu utrzymania integralności rynku wewnętrznego i zapewnienia równych warunków działania właściwe jest ograniczone przedłużenie okresu stosowania środków określonych w tymczasowych ramach do dnia 31 grudnia 2021 r. W trosce o pewność prawa Komisja oceni przed dniem 31 grudnia 2021 r., czy konieczne jest dalsze przedłużenie okresu obowiązywania lub dostosowanie tymczasowych ram.
9. Po drugie, biorąc pod uwagę utrzymujący się wpływ pandemii COVID-19 oraz upływ czasu od przyjęcia tymczasowych ram prawnych, Komisja uważa, że konieczne jest zwiększenie pułapów pomocy określonych w sekcjach 3.1 i 3.12 tych ram. Potwierdzają to dane przekazane przez państwa członkowskie w reakcji na kwestionariusz Komisji dotyczący stosowania tymczasowych ram prawnych, z których to odpowiedzi wynika, że w przypadku szeregu przedsiębiorstw prowadzących działalność w niektórych sektorach środki w ramach odnośnych pułapów zostały lub zostaną wyczerpane lub wydają się niewystarczające, aby zaradzić skutkom środków ograniczających podjętych przez państwa członkowskie w celu powstrzymania drugiej fali pandemii.
10. Po trzecie, aby zachęcić państwa członkowskie do wybierania najpierw pomocy w formie zwrotnej, Komisja uważa, że państwa członkowskie powinny mieć możliwość przekształcenia pomocy w formie zwrotnej przyznanej na podstawie tych ram, takich jak zaliczki zwrotne, gwarancje i pożyczki w inne formy pomocy, takie jak dotacje, po zgłoszeniu Komisji tej możliwości przed wygaśnięciem okresu obowiązywania tymczasowych ram prawnych. Przekształcenie to powinno odbywać się z poszanowaniem warunków określonych w sekcji 3.1 i powinno nastąpić najpóźniej do dnia 31 grudnia 2022 r. Komisja wzywa państwa członkowskie, aby zapewniły prowadzenie takiego przekształcania na przejrzystych i niedyskryminacyjnych warunkach. Ponadto po dokonaniu zgłoszenia przed wygaśnięciem okresu obowiązywania tymczasowych ram państwa członkowskie mogą przekształcić niektóre formy pomocy przyznanej na podstawie tych ram, pod warunkiem że spełnione są warunki określone w odpowiednich sekcjach tych ram.
11. Po czwarte, stosowanie tymczasowych ram pokazuje także, że istnieje konieczność wprowadzenia dodatkowych wyjaśnień i zmian niektórych przepisów, szczególnie w sekcjach: 1.3, 3.1, 3.2, 3.3, 3.10, 3.12 oraz 4.
12. W świetle powyższych ustaleń państwa członkowskie mogą przewidzieć modyfikację obowiązujących środków pomocy zatwierdzonych przez Komisję na podstawie tymczasowych ram w celu przedłużenia ich okresu stosowania do 31 grudnia 2021 r. Państwa członkowskie mogą przewidzieć również zwiększenie budżetu istniejących środków lub wprowadzenie innych zmian w celu dostosowania tych środków do przepisów tymczasowych ram prawnych, zmienionych niniejszym komunikatem. Państwa członkowskie, które planują to uczynić, proszone są o zgłoszenie wykazu wszystkich obowiązujących środków pomocy, w przypadku których przewidują modyfikacje, oraz dostarczenie niezbędnych informacji wskazanych w załączniku do niniejszego komunikatu. Pozwoli to Komisji na przyjęcie jednej decyzji obejmującej zgłoszone środki zamieszczone w wykazie.

(7) Komisja Europejska, Sprawy Gospodarcze i Finansowe: *Prognoza z jesieni 2020 r.* (śródkresowa) (listopad 2020 r.).

13. Ponadto niniejszy komunikat przewiduje zmianę listy państw o ryzyku zbywalnym zawartej w załączniku do komunikatu w sprawie krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych, jak również zmianę odpowiednich przepisów tymczasowych ram dotyczących krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych.
14. Komunikat w sprawie krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych stanowi, że ryzyko zbywalne nie może być objęte ubezpieczeniem kredytów eksportowych wspieranym przez państwa członkowskie. W związku z pandemią COVID-19 Komisja stwierdziła w marcu 2020 r. ogólny brak wystarczającej zdolności sektora prywatnego do ubezpieczenia krótkoterminowych kredytów eksportowych i uznała, że wszelkie ryzyko handlowe i polityczne związane z wywozem do krajów wymienionych w załączniku do wyżej wymienionego komunikatu jest tymczasowo niezbywalne do dnia 31 grudnia 2020 r. ⁽⁸⁾. W swoim komunikacie z dnia 13 października 2020 r. Komisja przedłużyła obowiązywanie tego tymczasowego wyjątku do dnia 30 czerwca 2021 r.
15. W związku z utrzymującymi się trudnościami spowodowanymi pandemią COVID-19 oraz zgodnie z pkt 35 i 36 komunikatu w sprawie krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych Komisja przeprowadziła konsultacje publiczne, aby ocenić dostępność ubezpieczeń krótkoterminowych kredytów eksportowych w celu ustalenia, czy obecna sytuacja na rynku może uzasadniać przedłużenie usunięcia wszystkich państw z listy państw o ryzyku zbywalnym, zawartej w załączniku do komunikatu w sprawie krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych, na okres po dniu 30 czerwca 2021 r. Komisja otrzymała znaczną liczbę odpowiedzi od państw członkowskich, prywatnych ubezpieczycieli, eksporterów i stowarzyszeń branżowych, w których to odpowiedziach respondenci wskazują na utrzymujący się szybki spadek ogólnej zdolności sektora prywatnego do ubezpieczenia kredytów eksportowych. Większość państwowych ubezpieczycieli odnotowała znaczny wzrost liczby wniosków o ubezpieczenie kredytu zaciąganego w związku z eksportem do krajów o ryzyku zbywalnym. Większość respondentów spodziewa się dalszych problemów z dostępnością ochrony ubezpieczeniowej, co wskazuje, że w 2021 r. można oczekiwać niewystarczającej dostępności prywatnych ubezpieczeń w odniesieniu do tych państw.
16. Uwzględniając wynik konsultacji publicznych oraz ogólne oznaki utrzymującego się zaburzającego wpływu COVID-19 na całą gospodarkę Unii, Komisja jest zdania, że zdolność sektora prywatnego do zapewnienia ochrony ubezpieczeniowej w zakresie wszelkiego ekonomicznie uzasadnionego ryzyka związanego z eksportem do państw znajdujących się w wykazie państw o ryzyku zbywalnym, który zawarto w załączniku do komunikatu w sprawie krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych, nadal jest ogólnie niewystarczająca. W tych okolicznościach do dnia 31 grudnia 2021 r., czyli w okresie obowiązywania tymczasowych ram, Komisja będzie uznawać wszelkie ryzyko handlowe i polityczne związane z wywozem do państw wymienionych w załączniku do komunikatu w sprawie krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych za tymczasowo niezbywalne. Zgodnie z pkt 36 komunikatu w sprawie krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych Komisja oceni przed wygaśnięciem obecnej tymczasowej ramy wyjątku, czy należy przedłużyć okres jego obowiązywania.

2. ZMIANY W TYMCZASOWYCH RAMACH

17. Poniższe zmiany w tymczasowych ramach środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej pandemii COVID-19 zaczną obowiązywać od dnia 28 stycznia 2021 r.
18. Pkt 15a otrzymuje brzmienie:

„15a. Pomoc na podstawie art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE musi jednak rekompensować szkody bezpośrednio spowodowane przez epidemię COVID-19, np. szkody bezpośrednio spowodowane przez wprowadzenie środków ograniczających uniemożliwiających beneficjentowi, formalnie lub faktycznie, prowadzenie działalności gospodarczej lub szczególnej i możliwej do wyodrębnienia części jego działalności (*).

Środki takie mogą obejmować środki nakładające obowiązek całkowitego zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej (np. zamknięcie barów, restauracji lub sklepów, które nie oferują produktów pierwszej potrzeby) lub zaprzestania jej w pewnych dziedzinach (np. ograniczenia lotów lub innych rodzajów transportu z określonych punktów początkowych lub do określonych punktów końcowych (**)). Środkiem powodującym bezpośredni związek między zdarzeniem nadzwyczajnym a szkodą wynikającą z wykluczenia danych kategorii klientów jest także wykluczenie pewnych bardzo fizycznych kategorii klientów (np. osoby podróżujące w celach wypoczynkowych, jeżeli chodzi o hotele, wycieczki szkolne, jeżeli chodzi o obiekty zakwaterowania młodzieży). Środki ograniczające, które umożliwiają przyznanie rekompensaty na podstawie art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE, mogą obejmować także środki nakładające górny pułap liczby klientów w odniesieniu do poszczególnych sektorów lub rodzajów działalności (np. sektor rozrywki, targi, imprezy sportowe), gdzie ten pułap jest wyraźnie i znacznie poniżej poziomów, jakie wynikałyby –

⁽⁸⁾ Komunikat Komisji zmieniający załącznik do komunikatu Komisji do państw członkowskich w sprawie zastosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych (Dz.U. C 1011, 28.3.2020, s. 1).

w tych konkretnych okolicznościach – z mających ogólne zastosowanie reguł dotyczących ograniczenia kontaktów personalnych lub reguł dotyczących ograniczenia liczby klientów w przestrzeniach handlowych (np. gdyż nie wydaje się wystarczająco pewne, by protokoły mogły być opracowane i skutecznie stosowane, aby zapewnić przestrzeganie mających ogólne zastosowanie środków w takich okolicznościach). Takie górne pułapy liczby klientów mogą faktycznie oznaczać ograniczenie, w przypadku gdy środki łagodzące skutki gospodarcze pociągają za sobą zaprzestanie całej lub znacznej części działalności dotkniętej ograniczeniem (**).

Natomiast inne środki ograniczające (na przykład ogólne środki ograniczające kontakty personalne lub ogólne ograniczenia sanitarne, w tym środki jedynie przekładające takie ogólne wymogi na specyficzne uwarunkowania niektórych sektorów lub rodzajów obiektów) nie wydają się spełniać wymogów art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE. Z tego samego względu zgodność ze wspólnym rynkiem innych rodzajów pomocy odnoszącej się bardziej ogólnie do pogorszenia koniunktury gospodarczej w wyniku wybuchu epidemii COVID-19 należy ocenić na innej podstawie, którą stanowi art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE, a zatem zasadniczo na podstawie niniejszych ram tymczasowych.

(*) Orientacyjny, niewyczerpujący wykaz decyzji Komisji dotyczących środków pomocy zatwierdzonych na podstawie art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE jest dostępny pod adresem: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/what_is_new/covid_19.html.

(**) Zob. np. wniosek Komisji dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 95/93 w odniesieniu do tymczasowego złagodzenia zasad wykorzystywania przydziałów czasu na start lub lądowanie w portach lotniczych Wspólnoty w związku z pandemią COVID-19, COM(2020) 818 final.

(***) Ocena taka może być zasadna w przypadku, gdy przedsiębiorstwo ma prawny obowiązek dalszego świadczenia danej usługi lub towarów.”.

19. Dodaje się pkt 15b w brzmieniu:

„15b. Art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE wymaga również, aby nie wystąpiła nadmierna rekompensata. Rekompensatą może zostać objęta jedynie szkoda wynikająca bezpośrednio ze środków ograniczających; należy też dokładnie określić wysokość takiej szkody. W związku z tym ważne jest, aby wykazać, że pomoc rekompensuje jedynie szkody bezpośrednio spowodowane przez środek, do poziomu zysków, które beneficjent mógłby w wiarygodny sposób wygenerować w przypadku braku danego środka, w odniesieniu do części jego działalności, która podlega ograniczeniu. W związku z przedłużającym się kryzysem skutki gospodarcze spadku popytu lub mniejszej obecności klientów ze względu na niższy popyt zagregowany lub ze względu na większą niechęć klientów do gromadzenia się w miejscach publicznych, środkach transportu lub innych miejscach lub ze względu na powszechnie stosowane ograniczenia zdolności przyjmowania klientów, środki ograniczające kontakty personalne itp. nie mogą być brane pod uwagę przy obliczaniu szkody wynikającej ze środka ograniczającego, który może podlegać rekompensacie na podstawie art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE.”.

20. Pkt 22 lit. a. otrzymuje brzmienie:

„a. łączna kwota pomocy nie przekracza 1,8 mln EUR na przedsiębiorstwo (*). Pomoc można przyznawać w formie dotacji bezpośrednich, korzyści podatkowych i korzystnych warunków płatności bądź w innych formach, takich jak zaliczki zwrotne, gwarancje, pożyczki i kapitał własny, pod warunkiem że łączna wartość nominalna takich środków pozostanie poniżej całkowitego pułapu wynoszącego 1,8 mln EUR na przedsiębiorstwo; wszystkie dane liczbowe muszą zostać podane w kwotach brutto, tj. przed odliczeniem podatków lub innych opłat;

(*) Przy określaniu, czy odpowiedni pułap został przekroczony, nie bierze się pod uwagę pomocy przyznanej na podstawie programów zatwierdzonych w oparciu o niniejszą sekcję i zwróconej przed dniem 31 grudnia 2021 r.”.

21. Pkt 22 lit. d. otrzymuje brzmienie:

„d. pomoc przyznaje się nie później niż dnia 31 grudnia 2021 r. (*);

(*) Jeżeli pomoc przyznawana jest w formie korzyści podatkowej, korzyść taka może dotyczyć wyłącznie zobowiązania podatkowego, które powstało do dnia 31 grudnia 2021 r. włącznie.”.

22. Pkt 22 lit. e. otrzymuje brzmienie:

„e. pomoc przyznana przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych (*) uwarunkowana jest jej nieprzeniesieniem w części lub w całości na producentów surowców i nie jest ustalana na podstawie ceny lub ilości produktów wprowadzonych do obrotu przez zainteresowane przedsiębiorstwa lub zakupionych od producentów surowców, chyba że w tym ostatnim przypadku produkty te albo nie zostały wprowadzone do obrotu, albo zostały wykorzystane do celów niespożywczych, takich jak destylacja, metanizacja lub kompostowanie przez dane przedsiębiorstwa.

(*) W rozumieniu art. 2 pkt 6 oraz art. 2 pkt 7 rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 193 z 1.7.2014, s. 1).”.

23. Pkt 23 lit. a. otrzymuje brzmienie:

„a. całkowita pomoc nie przekracza 270 000 EUR na przedsiębiorstwo prowadzące działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury (*) lub 225 000 EUR na przedsiębiorstwo prowadzące działalność w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych (**) (***); pomoc można przyznawać w formie dotacji bezpośrednich, korzyści podatkowych i korzystnych warunków płatności bądź w innych formach, takich jak zaliczki zwrotne, pożyczki i kapitał własny, pod warunkiem że łączna wartość nominalna takich środków nie przekracza całkowitego pułapu wynoszącego 270 000 EUR lub 225 000 EUR na przedsiębiorstwo; wszystkie dane liczbowe muszą zostać podane w kwotach brutto, tj. przed odliczeniem podatków lub innych opłat;

(*) W rozumieniu art. 2 pkt 1 rozporządzenia Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury, Dz.U. L 190 z 28.6.2014, s. 45.

(**) W rozumieniu art. 2 pkt 5 rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 193 z 1.7.2014, s. 1).

(***) Przy określaniu, czy odpowiedni pułap został przekroczony, nie bierze się pod uwagę pomocy przyznanej na podstawie programów zatwierdzonych w oparciu o niniejszą sekcję i zwróconej przed dniem 31 grudnia 2021 r.”.

24. Pkt 23a otrzymuje brzmienie:

„23a. Jeżeli przedsiębiorstwo prowadzi działalność w kilku sektorach, do których zastosowanie mają różne kwoty maksymalne zgodnie z pkt 22 lit. a. i pkt 23 lit. a., dane państwo członkowskie zapewnia, za pomocą odpowiednich środków, takich jak rozdzielna księgowość, aby odnośny pułap był przestrzegany w przypadku każdej z tych działalności i by nie została przekroczona łączna maksymalna kwota wynosząca 1,8 mln EUR na przedsiębiorstwo. Jeżeli przedsiębiorstwo prowadzi działalność w sektorach objętych pkt 23 lit. a., nie powinna zostać przekroczona łączna maksymalna kwota wynosząca 270 000 EUR na przedsiębiorstwo.”.

25. Dodaje się pkt 23b w brzmieniu:

„23b. Środki przyznane na podstawie niniejszego komunikatu w formie zaliczek zwrotnych, gwarancji, pożyczek lub innych instrumentów zwrotnych mogą zostać przekształcone w inne formy pomocy, takie jak dotacje, pod warunkiem że przekształcenie nastąpi najpóźniej do dnia 31 grudnia 2022 r. i spełnione są warunki określone w niniejszej sekcji.”.

26. Pkt 24 otrzymuje brzmienie:

„24. W celu zapewnienia dostępu do płynności przedsiębiorstwom, które znajdują się w sytuacji nagłego niedoboru środków finansowych, publiczne gwarancje kredytowe (*) obejmujące ograniczony okres i ograniczoną kwotę pożyczki mogą w obecnych okolicznościach stanowić odpowiednie, konieczne i ukierunkowane rozwiązanie.

(*) Do celów niniejszej sekcji termin „publiczne gwarancje kredytowe” obejmuje również gwarancje na niektóre produkty faktoringu, mianowicie gwarancje regresu i faktoring odwrotny, w przypadku gdy faktor ma prawo regresu wobec faktoranta. Kwalifikujące się produkty faktoringu odwrotnego ograniczają się do produktów, które są wykorzystywane dopiero po tym, jak sprzedawca dostarczył już swoją część transakcji, tj. produkt lub usługę zostały dostarczone.”.

27. Pkt 25 lit. c. otrzymuje brzmienie:

„c. gwarancja zostaje udzielona najpóźniej dnia 31 grudnia 2021 r.”.

28. Formuła wprowadzająca pkt 25 lit. d. otrzymuje brzmienie:

„d. w przypadku pożyczek, których termin zapadalności wypada po dniu 31 grudnia 2021 r., całkowita kwota pożyczek na jednego beneficjenta nie może przekraczać.”.

29. Pkt 25 lit. e. otrzymuje brzmienie:

„e. w przypadku pożyczek, których termin zapadalności przypada najpóźniej w dniu 31 grudnia 2021 r., kwota główna pożyczki może być wyższa od kwoty określonej w pkt 25 lit. d., jeżeli istnieje odpowiednie uzasadnienie przekazane Komisji przez państwo członkowskie i pod warunkiem zagwarantowania proporcjonalności pomocy i wykazania tego faktu Komisji przez państwo członkowskie.”.

30. Dodaje się pkt 25a w brzmieniu:

„25a. Gwarancje na nowo wydane instrumenty dłużne, które są podporządkowane zwykłym wierzycielom uprzywilejowanym w przypadku postępowań upadłościowych, mogą być przyznawane z prowizjami za udzielenie gwarancji w wysokości co najmniej równej prowizjom za udzielenie gwarancji, o których to prowizjach mowa w tabeli w pkt 25 lit. a., powiększonych o 200 punktów bazowych w przypadku dużych przedsiębiorstw i o 150 punktów bazowych w przypadku MŚP. Alternatywna możliwość przedstawiona w pkt 25 lit. b. ma zastosowanie do takich gwarancji na instrumenty dłużne. Konieczne jest również zapewnienie zgodności z pkt 25 lit. c., pkt 25 lit. f. ppkt i. oraz iii., pkt 25 lit. g., pkt 25 lit. h. oraz pkt 25 lit. ha. (*). Kwota gwarantowanego długu podporządkowanego nie może przekraczać obydwu poniższych pułapów (**):”

- i. dwie trzecie rocznych kosztów wynagrodzeń wypłaconych przez beneficjenta w przypadku dużych przedsiębiorstw i roczne koszty wynagrodzeń wypłaconych przez beneficjenta w przypadku MŚP, zgodnie z pkt 25 lit. d. ppkt oraz
- ii. 8,4 % łącznego obrotu beneficjenta w 2019 r. w przypadku dużych przedsiębiorstw i 12,5 % łącznego obrotu beneficjenta w 2019 r. w przypadku MŚP.

(*) Aby uniknąć wątpliwości, pominięcie pkt 25 lit. f. ppkt ii. oznacza, że gwarancje z tytułu pierwszej straty na instrumentach dłużnych, które są podporządkowane zwykłym wierzycielom uprzywilejowanym w przypadku postępowania upadłościowego, nie są objęte niniejszą literą.

(**) Jeżeli płatności kuponowe podlegają kapitalizacji, należy to uwzględnić przy określaniu tych pułapów, o ile taka kapitalizacja była planowana lub możliwa do przewidzenia w chwili zgłaszania środka. W takim obliczeniu należy uwzględnić także wszelkie inne środki pomocy państwa w formie długu podporządkowanego przyznane w związku z epidemią COVID-19, nawet na innej podstawie niż przepisy niniejszego komunikatu. Do pułapów tych nie zalicza się jednak środków w formie długu podporządkowanego przyznanych zgodnie z sekcją 3.1 niniejszego komunikatu.

31. Pkt 27 lit. a. otrzymuje brzmienie:

„a. pożyczki mogą być udzielane przy zastosowaniu obniżonych stóp oprocentowania co najmniej równych stopie bazowej (jednorocznej stopie IBOR lub równoważnej opublikowanej przez Komisję (*)) dostępnej w dniu 1 stycznia 2020 r. lub w chwili zgłoszenia, powiększonej o marżę ryzyka kredytowego określone w poniższej tabeli (**):”

Rodzaj beneficjenta	Marża ryzyka kredytowego za 1. rok	Marża ryzyka kredytowego za 2–3. rok	Marża ryzyka kredytowego za 4–6. rok
MŚP	25bps	50bps	100bps
Duże przedsiębiorstwa	50bps	100bps	200bps

(*) Stopy bazowe obliczane zgodnie z komunikatem Komisji w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (Dz.U. C 14 z 19.1.2008, s. 6) i publikowane na stronie internetowej DG ds. Konkurencji: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

(**) Minimalna stopa oprocentowania (stopa bazowa powiększona o marżę ryzyka kredytowego) dla MŚP i dużych przedsiębiorstw powinna wynosić co najmniej 10 punktów bazowych rocznie.

32. Pkt 27 lit. c. otrzymuje brzmienie:

„c. umowy pożyczki są podpisywane najpóźniej do dnia 31 grudnia 2021 r. i są ograniczone do maksymalnie sześciu lat, o ile nie zostaną dostosowane zgodnie z pkt 27 lit. b.;”.

33. Formuła wprowadzająca pkt 27 lit. d. otrzymuje brzmienie:

„d. w przypadku pożyczek, których termin zapadalności wypada po dniu 31 grudnia 2021 r., całkowita kwota pożyczek na jednego beneficjenta nie może przekraczać.”.

34. Pkt 27 lit. e. otrzymuje brzmienie:

„e. w przypadku pożyczek, których termin zapadalności przypada najpóźniej w dniu 31 grudnia 2021 r., kwota główna pożyczki może być wyższa od kwoty określonej w pkt 27 lit. d., jeżeli istnieje odpowiednie uzasadnienie przekazane Komisji przez państwo członkowskie i pod warunkiem zagwarantowania proporcjonalności pomocy i wykazania tego faktu Komisji przez państwo członkowskie;”.

35. Pkt 27a otrzymuje brzmienie:

„27a. Instrumenty dłużne, które są podporządkowane zwykłym wierzycielom uprzywilejowanym w przypadku postępowań upadłościowych, mogą być przyznawane przy zastosowaniu obniżonych stóp oprocentowania w wysokości co najmniej równej stopie bazowej i marżom ryzyka kredytowego, o których mowa w tabeli w pkt 27 lit. a., powiększonej o 200 punktów bazowych w przypadku dużych przedsiębiorstw i o 150 punktów bazowych w przypadku MŚP. Alternatywna możliwość przedstawiona w pkt 27 lit. b. ma zastosowanie do takich instrumentów dłużnych. Konieczne jest również zapewnienie zgodności z pkt 27 lit. c., f., g. i ga. Jeżeli kwota długu podporządkowanego przekracza obydwa poniższe pułapy (*), zgodność instrumentu z rynkiem wewnętrznym stwierdza się na podstawie sekcji 3.11:

- i. dwie trzecie rocznych kosztów wynagrodzeń wypłaconych przez beneficjenta w przypadku dużych przedsiębiorstw i roczne koszty wynagrodzeń wypłaconych przez beneficjenta w przypadku MŚP, zgodnie z pkt 27 lit. d. ppkt oraz
- ii. 8,4% łącznego obrotu beneficjenta w 2019 r. w przypadku dużych przedsiębiorstw i 12,5 % łącznego obrotu beneficjenta w 2019 r. w przypadku MŚP.

(*) Jeżeli płatności kuponowe podlegają kapitalizacji, należy to uwzględnić przy określaniu tych pułapów, o ile taka kapitalizacja była planowana lub możliwa do przewidzenia w chwili zgłaszania środka. W takim obliczeniu należy uwzględnić także wszelkie inne środki pomocy państwa w formie długu podporządkowanego przyznane w związku z epidemią COVID-19, nawet na innej podstawie niż przepisy niniejszego komunikatu. Do pułapów tych nie zalicza się jednak środków w formie długu podporządkowanego przyznanych zgodnie z sekcją 3.1 niniejszego komunikatu.”.

36. Pkt 33 otrzymuje brzmienie:

„33. W tym kontekście Komisja uznaje wszystkie rodzaje ryzyka handlowego i politycznego związanego z wywozem do krajów wymienionych w załączniku do komunikatu w sprawie krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych za tymczasowo niezbywalne do dnia 31 grudnia 2021 r.”.

37. Pkt 35 lit. a. otrzymuje brzmienie:

„a. pomoc przyznaje się w formie dotacji bezpośrednich, zaliczek zwrotnych lub korzyści podatkowych do dnia 31 grudnia 2021 r.;”.

38. Pkt 37 lit. b. otrzymuje brzmienie:

„b. pomoc przyznaje się w formie dotacji bezpośrednich, korzyści podatkowych albo zaliczek zwrotnych do dnia 31 grudnia 2021 r.;”.

39. Pkt 39 lit. b. otrzymuje brzmienie:

„b. pomoc przyznaje się w formie dotacji bezpośrednich, korzyści podatkowych albo zaliczek zwrotnych do dnia 31 grudnia 2021 r.;”.

40. Pkt 41 otrzymuje brzmienie:

„41. Komisja uzna za zgodne z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE te programy pomocy, które polegają na tymczasowych odroczeniach płatności podatków lub składek na ubezpieczenie społeczne i które mają zastosowanie do przedsiębiorstw (w tym osób samozatrudnionych) szczególnie dotkniętych przez epidemię COVID-19, na przykład funkcjonujących w określonych sektorach lub regionach, czy też będących przedsiębiorstwami określonej wielkości. Dotyczy to również środków przewidzianych w odniesieniu do obowiązków podatkowych i obowiązków w zakresie zabezpieczenia społecznego, a mających na celu złagodzenie ograniczeń płynności, z jakimi borykają się beneficjenci, w tym m.in. odroczenia płatności ratalnych, łatwiejszego dostępu do planów spłaty należności podatkowych i przyznawania okresów bezodsetkowych, zawieszenia windykacji należności podatkowych oraz przyspieszonego zwrotu podatku. Pomoc należy przyznać przed dniem 31 grudnia 2021 r., a termin odroczenia nie może przypadać później niż dnia 31 grudnia 2022 r.”.

41. Pkt 43 lit. c. otrzymuje brzmienie:

„c. indywidualna pomoc w ramach programu subsydiowania wynagrodzeń jest przyznawana nie później niż do dnia 31 grudnia 2021 r. na rzecz pracowników, którzy w przeciwnym wypadku zostaliby zwolnieni w konsekwencji zawieszenia lub ograniczenia działalności gospodarczej z powodu epidemii COVID-19 (lub na rzecz osób samozatrudnionych, których działalność gospodarcza ucierpiałaby z powodu epidemii COVID-19), i pod warunkiem że objęci nim pracownicy pozostaną stale zatrudnieni przez cały okres, na jaki przyznano pomoc (lub pod warunkiem że odpowiednia działalność gospodarcza osoby samozatrudnionej pozostanie utrzymana przez cały okres, na jaki przyznano pomoc);”.

42. Pkt 43 lit. d. otrzymuje brzmienie:

„d. miesięczne subsydlum do wynagrodzenia nie przekracza 80 % miesięcznego wynagrodzenia brutto (w tym składek na ubezpieczenie społeczne płaconych przez pracodawcę) pracowników będących beneficjentami pomocy (lub 80 % średniego miesięcznego dochodu odpowiadającego wynagrodzeniu osoby samozatrudnionej). Państwa członkowskie mogą również zgłosić, w szczególności w interesie pracowników zajmujących nisko opłacane stanowiska, alternatywne metody obliczania intensywności pomocy, takie jak zastosowanie krajowej średniej płacy, płacy minimalnej lub miesięcznych kosztów wynagrodzenia brutto zainteresowanych pracowników (lub miesięcznego dochodu osób samozatrudnionych) przed wybuchem pandemii COVID-19, pod warunkiem zachowania proporcjonalności pomocy;”.

43. Pkt 48 otrzymuje brzmienie:

„48. Środki służące dokapitalizowaniu w związku z COVID-19 przyznaje się najpóźniej do dnia 31 grudnia 2021 r.”.

44. Pkt 87 lit. a. otrzymuje brzmienie:

„a. pomoc zostaje przyznana nie później niż dnia 31 grudnia 2021 r. i obejmuje niepokryte koszty stałe poniesione w okresie od dnia 1 marca 2020 r. do dnia 31 grudnia 2021 r., w tym koszty poniesione w części tego okresu («okres kwalifikowalny»);”.

45. Pkt 87 lit. d. otrzymuje brzmienie:

„d. łączna kwota pomocy nie może przekraczać 10 mln EUR na przedsiębiorstwo. Pomoc można przyznawać w formie dotacji bezpośrednich, korzyści podatkowych i korzystnych warunków płatności bądź w innych formach, takich jak zaliczki zwrotne, gwarancje, pożyczki i kapitał własny, pod warunkiem że łączna wartość nominalna takich środków pozostanie poniżej całkowitego pułapu wynoszącego 10 mln EUR na przedsiębiorstwo; wszystkie dane liczbowe muszą zostać podane w kwotach brutto, tj. przed odliczeniem podatków lub innych opłat;”.

46. Pkt 88 otrzymuje brzmienie:

„88. Oprócz sytuacji, gdy dotyczy to pomocy przyznanej na podstawie sekcji 3.9, 3.10 i 3.11, państwa członkowskie mają obowiązek publikować istotne informacje na temat każdej pomocy indywidualnej powyżej 100 000 EUR (*) przyznanej na podstawie niniejszego komunikatu i powyżej 10 000 EUR (**) w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych i sektorze rybołówstwa na kompleksowej stronie internetowej dotyczącej pomocy państwa lub w narzędziu informatycznym Komisji (***) w terminie 12 miesięcy od daty przyznania pomocy. Państwa członkowskie mają obowiązek publikować istotne informacje (****) na temat każdego indywidualnego dokapitalizowania przyzna-

nego na podstawie sekcji 3.11 na kompleksowej stronie internetowej dotyczącej pomocy państwa lub w narzędziu informatycznym Komisji w terminie 3 miesięcy od daty dokapitalizowania. Należy podać wartość nominalną dokapitalizowania na beneficjenta.

- (*) Dotyczy informacji wymaganych w załączniku III do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. i w załączniku III do rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014. W przypadku zaliczek zwrotnych, gwarancji, pożyczek, pożyczek podporządkowanych i innych form pomocy podaje się w odniesieniu do każdego beneficjenta wartość nominalną instrumentu bazowego. W przypadku korzyści podatkowych i korzystnych warunków płatności kwota pomocy indywidualnej może zostać podana w przedziałach.
- (**) Dotyczy informacji wymaganych w załączniku III do rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 i w załączniku III do rozporządzenia Komisji (UE) nr 1388/2014 z dnia 16 grudnia 2014 r. W przypadku zaliczek zwrotnych, gwarancji, pożyczek, pożyczek podporządkowanych i innych form pomocy podaje się w odniesieniu do każdego beneficjenta wartość nominalną instrumentu bazowego. W przypadku korzyści podatkowych i korzystnych warunków płatności kwota pomocy indywidualnej może zostać podana w przedziałach.
- (***) Strona wyszukiwania publicznego w zakresie przejrzystości pomocy państwa umożliwia dostęp do danych przekazanych przez państwa członkowskie, dotyczących przyznanej pomocy państwa przypadającej na poszczególnych beneficjentów, zgodnie z europejskimi wymogami przejrzystości w zakresie pomocy państwa i jest dostępna pod adresem <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public>.
- (****) Dotyczy to informacji wymaganych w załączniku III do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r., załączniku III do rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 i załączniku III do rozporządzenia Komisji (UE) nr 1388/2014 z dnia 16 grudnia 2014 r.”.

47. Pkt 90 otrzymuje brzmienie:

„90. Państwa członkowskie muszą przedłożyć Komisji wykaz środków, które wprowadzono w życie w ramach programów zatwierdzonych na podstawie niniejszego komunikatu, do dnia 31 grudnia 2021 r.”.

48. Pkt 93 otrzymuje brzmienie:

„93. Komisja stosuje niniejszy komunikat od dnia 19 marca 2020 r., biorąc pod uwagę gospodarcze skutki epidemii COVID-19, które wymagały natychmiastowych działań. Uzasadnieniem Komunikatu są obecne wyjątkowe okoliczności i nie będzie on stosowany po dniu 31 grudnia 2021 r. Komisja dokona przeglądu niniejszego komunikatu przed dniem 31 grudnia 2021 r. i będzie się przy tym kierować ważnymi względami ekonomicznymi lub z zakresu polityki konkurencji. W razie potrzeby Komisja może również dokładniej wyjaśnić swoje podejście do określonych zagadnień.”.

3. ZMIANA KOMUNIKATU W SPRAWIE KRÓTKOTERMINOWEGO UBEZPIECZENIA KREDYTÓW EKSPORTOWYCH

49. Następująca zmiana komunikatu w sprawie krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych będzie miała zastosowanie do dnia 31 grudnia 2021 r.:

— załącznik do komunikatu w sprawie krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych otrzymuje brzmienie:

„Lista państw o ryzyku zbywalnym

Komisja uznaje, że wszelkie ryzyko handlowe i polityczne związane z wywozem do krajów wymienionych poniżej jest tymczasowo niezbywalne do dnia 31 grudnia 2021 r.

Belgia	Cypr	Słowacja
Bułgaria	Łotwa	Finlandia
Republika Czeska	Litwa	Szwecja
Dania	Luksemburg	Australia
Niemcy	Węgry	Kanada
Estonia	Malta	Islandia
Irlandia	Niderlandy	Japonia
Grecja	Austria	Nowa Zelandia
Hiszpania	Polska	Norwegia
Francja	Portugalia	Szwajcaria
Chorwacja	Rumunia	Wielka Brytania
Włochy	Słowenia	Stany Zjednoczone Ameryki”

ZAŁĄCZNIK

Informacje, które należy podać w wykazie istniejących środków pomocy zatwierdzonych na podstawie tymczasowych ram środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19, w odniesieniu do których to środków zgłasza się Komisji zwiększenie budżetu lub wprowadzenie innych zmian w celu dostosowania tych środków do przepisów tymczasowych ram prawnych, zmienionych niniejszym komunikatem

Państwa członkowskie są proszone o połączenie – w stosownych przypadkach – swoich zmian przy użyciu tego wykazu w notyfikacji grupowej.

Wykaz istniejących środków i przewidywane zmiany

Numer zatwierdzonego środka pomocy państwa ⁽¹⁾	Tytuł	Zgłoszona zmiana (ewentualnie podzielona na poszczególne zmiany 1, 2, 3 itd.)	Odpowiedni punkt tymczasowych ram prawnych w odniesieniu do planowanych zmian	Potwierdzenie, że nie zaszyły żadne inne zmiany istniejącego środka	Krajowa podstawa prawna zmiany

⁽¹⁾ Jeżeli środek został zmieniony, proszę podać numer pierwotnej decyzji zatwierdzającej pomoc państwa.